

[Bertel Dahlgaard.]

som der var Muligheder for det gennem lange Perioder i Tiden mellem 1901 og 1940. Hvis ikke overvældende Begivenheder maatte tvinge Partier sammen over en bredere Front, synes der mest Sandsynlighed for Mindretalsregeringer gennem et langt Tidsrum. Netop derfor bliver det saa vigtigt for alle Regeringer og Folketinget at tilpasse sig en saadan Tilstand, saa det ikke gøres umuligt at forene et nogenlunde fast Styre med en Mindretalsregerings Tilværelse. Vi ved, hvorledes Folkestyret i andre Lande blev slidt op i Mellemkrigstiden, fordi de indbyrdes Partikampe umuliggjorde ethvert stabilt Styre. Det danske Folketing har efter Besættelsestidens Oplevelse en særlig Pligt til ikke at drive dansk Parlamentarisme ud i noget saadant. Folketinget maa sørge for altid at være arbejdsdygtigt. Folketinget maa for Landets og for sin egen Skyld vogte paa, at det kan blive det faste Punkt i dansk Styre, ogsaa under relativt svage Mindretalsregeringer.

I Forbindelse hermed vil jeg gerne gøre opmærksom paa, at der forleden Dag her i Folketinget skete en højst bemærkelsesværdig Ting. Det var, da Lovforslaget om kvindelige Præster var til Behandling. Folketinget vedtog denne Lov i en Skikkelse, som den højtærede Kirkeminister erklærede, at han ikke kunde bifalde, men Kirkeministeren blev alligevel siddende. Det var fornuftigt af Kirkeministeren og af Regeringen, men det er, saa vidt jeg ved, første Gang noget saadant er sket herhjemme i vor parlamentariske Historie, og det er for saa vidt Udtryk for en ny parlamentarisk Praksis, som aabner visse Perspektiver. Folketingets Flertal i den enkelte Sag er det faste Punkt, og det erkendes altsaa, at Samarbejdet mellem Folketinget og Ministeriet kan forenes med, at en Minister uden at gaa af bøjer sig for dette Flertal.

Det sidste Ord er sikkert ikke sagt endnu i det, der her fik sin spæde Begyndelse, men det, som her foregik, er efter min Mening dybest set et Udtryk for, at ekstraordinære Valg er noget, man fortrinsvis maa ty til, naar der er en Sandsynlighed for, at en afgørende Afklaring af den politiske Situation herved kan finde Sted. Det er vel til syvende og sidst det mest betænkelige ved den politiske Stilling i Danmark i Dag, at der kun er ringe Udsigt til, at et Valg kan fremkalde de afgørende Udslag, der pludselig giver helt nye Muligheder for et fast Styre. Enhver kan jo se det blot ved at tænke sig lidt om. Hvis man tænker sig et Valg nu og tænker sig det for Rege-

ringen gunstigste Tilfælde, at den vinder nogle faa Mandater, saa kunde dette være meget behageligt for Regeringen, men det vilde selvfølgelig med Henblik paa den paafølgende Stilling her i Tinget og Arbejdet her være fuldkommen ligegyldigt. Eller lad os tænke os det modsatte, at Regeringen taber nogle faa Mandater, saa den maaske vilde finde det rigtigt at gaa af og lade f. Eks. Socialdemokratiet faa Magten. Det er udelukket, at noget Parti alene vilde kunne faa Flertal, og et eventuelt Flertal af Socialdemokrater og Kommuniste vil man vist ikke foreløbig mene vilde blive en ren parlamentarisk Idyl.

Jeg drager af alt dette den Slutning, at dansk Folkestyre gennem en lang Periode fremefter maa indrette sig paa at samle de fremskridtsvenlige Kræfter fra flere Sider. Den Dag en Regering her i Landet dristigt og fordomsfrit kaldte paa disse fremskridtsvenlige Kræfter, vilde det vise sig, at der her i Landet og her i Tinget kunde skabes et mægtigt Flertal for en gennemgribende Reformpolitik frigjort for socialdemokratisk Doktrinarisme og frigjort for gammel konservativ Moderation. Vi har set, at der selv inden for det konservative Parti har været saa stærke fremskridtsvenlige Kræfter, saa de har kunnet forenes med, at en saa fremskridtsvenlig Mand som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller var Formand for Partiet, og at mange nu synes besluttet paa ikke at ville finde sig i Formandskiftet og dermed det Tilbagefald, som de ærede Medlemmer Hr. Ole Bjørn Kraft og Hr. Aksel Møller er Udtryk for.

Inden for Venstrepartiet mærkes jo ogsaa yngre Kræfter, som utvivlsomt aldrig vil vende tilbage til den Madsen-Mygdalske Reaktion i 20erne og 30erne. En saa moderne tænkende Mand som den højtærede Finansminister har kunnet indtage en stærk Position i Partiets Regering, hvad der vilde have været utænkeligt for 10 Aar siden. Inden for Socialdemokratiet kender vi jo alle den meget almindelige Type, der ikke giver en Døjt for al denne Talem om Socialisering, blot de maa blive stillet over for solide og sikre Reforme og Fremskridt. At Det radikale Venstre vil være at finde paa venstre Fløj af en saadan Samling om en positiv Reformpolitik, er en Selvfølge.

Jeg tror, at det er et saadant Samarbejde mellem de reformvenlige Kræfter i Danmark, som Danmark venter paa. Jeg føler mig overbevist om, at en saadan Politik paa den ene Side vilde faa den gamle, sure Moderation til at svinde som Mug og Skimmel for frisk Luft, og at den paa den